

YTTRANDE
2021-03-12

Ärendenr:
NV-01200-21

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
R8

INKOM: 2021-03-12
MÅLNR: M 5514-20
AKTBIL: 13

Vänersborgs tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
mmd.vanersborg@dom.se

Yttrande i mål nr M 5514-20 angående ansökan om ändringstillstånd enligt miljöbalken till ombyggnation av Synsat-anläggning samt verksamhet med samprocessning av förnybar råvara vid Preemraff Lysekil

Med anledning av mark- och miljödomstolens skrivelse (aktbilaga 4) om ansökningshandlingarna behöver kompletteras innan kungörelse anför Naturvårdsverket följande.

1. KOMPLETTERINGSBEHOV

Naturvårdsverket bedömer att ansökan behöver kompletteras med avseende på nedanstående punkter.

1.1 Uppgift om genomströmning av förnybar råvara

1. Precisering av den maximala årliga genomströmning av förnybar råvara som det ansöks om genom ändringstillståndet.

Preem AB (bolaget) har yrkat att mark- och miljödomstolen ska meddela tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till i ansökan beskrivna om- och tillbyggnader, därmed sammanhängande mindre ändringar, samt till samprocessning av förnybara råvaror för produktion av dieselkomponenter, färdig diesel, huvudsakligen MKI-diesel, och en mindre mängd bionafte. Yrkandet avser tillstånd utöver tidigare tillståndsgiven verksamhet men inom gällande tillståndsram med en maximal årlig genomströmning av 11,4 miljoner ton.

Nuvarande tillstånd begränsas bl.a. genom att maximal årlig genomströmning anges i tillståndsmeningen och tillståndet medger inte genomströmning av förnybara råvaror. Naturvårdsverkets bedömning är att ett ändringstillstånd

behöver utformas utifrån detta, vilket bl.a. innebär att det i ändringstillståndet behöver anges hur stor del av den totala genomströmningen som får vara förnybar. Ändringstillstånd har t.ex. utformats enligt detta i ett antal avgöranden rörande bolagets raffinaderiverksamhet i Göteborg (mark- och miljödomstolens, Vänersborgs tingsrätt, avgöranden den 17 september 2009 och den 30 mars 2017 i mål nr M 432-09). Naturvårdsverkets bedömning är att detta är lämpligt av flera skäl, bl.a. eftersom det blir tydligt för verksamhetsutövaren, tillsynsmyndigheten och allmänheten vad det är för verksamhet som får bedrivas med stöd av ändringstillståndet. Detta är särskilt viktigt när det, som i detta fall, är fråga om ytterligare ett ändringstillstånd för en verksamhet som redan har ett antal sådana. Att anläggningens tekniska förutsättningar lägger hinder för hur stor genomströmning av förnybar råvara det kan bli fråga om förändrar inte denna bedömning enligt Naturvårdsverket.

Ett tillstånd utformat enligt bolagets yrkande skulle kunna uppfattas som att bolaget ges möjlighet att låta förnybara råvaror utgöra hela den maximala årlig genomströmning om 11,4 miljoner ton, trots att detta inte är tekniskt möjligt. Samtidigt saknas det underlag för att bedöma miljökonsekvenserna när genomströmningen av förnybar råvara uppgår till mer än vad som är tekniskt möjligt enligt de ändringar som ändringstillståndet syftar till att möjliggöra.

1.2 Utsläpp av VOC till luft

2. Uppgift om hur den lägre genomströmningen under 2019 bedöms ha påverkat VOC-utsläppen det året.
3. Redovisning av genomströmning och VOC-utsläpp under 2020.
4. Redovisning av uppskattade VOC-utsläpp per år efter att planerad förändring är genomförd och vid en årlig inblandning av bioråvaror på 10, 20, 30 respektive 40 %.

Av kapitel 5.3 i den tekniska beskrivningen framgår att fyra isomerattankar kopplades in till VRU-anläggningen under 2017 och att en VOC-kamera köptes in under 2018. Under 2018-2020 har det genomförts tanktätningsbyte och andra VOC-reducerande åtgärder på sju tankar. Av figur 10 framgår att VOC-utsläppen har en nedåtgående trend under 2014-2019. Av kapitel 4.2.3 framgår att flera tankar kommer att byta service för att möjliggöra lagerhållning av nya råvaror. Förnybara råvaror är generellt lågflyktiga och bedöms inte orsaka några ökade VOC-utsläpp. Den planerade förändringen medför tillkommande ny utrustning och ventiler m.m. vilket i sig kan ge upphov till diffusa utsläpp av VOC.

1.3 Energieffektivisering

5. Redovisning av om det planeras några energieffektiviseringsåtgärder i samband med de ombyggnationer som kommer att ske.
6. Redovisning av de överväganden rörande energieffektivitet som kommer att göras vid inköp av ny utrustning.

Av kapitel 4.1 i den tekniska beskrivningen framgår att det eldade energibehovet förväntas ligga på samma nivåer som idag medan elanvändningen kommer att öka. Ombyggnationen innebär installation av ett antal eldrivna utrustningar. Den ökade elanvändningen beror främst på komprimering av vätgas och den nya elektriska värmaren. Totalt uppskattas elanvändningen öka med 140 GWh per år.

1.4 Vätgasproduktion

7. Redovisning av hur mycket extra naturgas som kan komma att användas till följd av kapacitetshöjningen i HPU-anläggningen.
8. Redovisning av kostnader för en övergång till att använda biogas istället för naturgas i HPU-anläggningen.
9. Redovisning av tekniska förutsättningar och tidsplan för en övergång till användning av fossilfri vätgas inom hela raffinaderiet.

Av kapitel 3.4 i den tekniska beskrivningen framgår att syreinhållet i förnybara råvaror medför ett ökat vätgasbehov. För att möta det ökade behovet kommer två huvudsakliga modifieringar att ske. En vätgasrik ström från ICR-anläggningen som idag används som bränningsgas kommer att återvinnas i den nya PSA-anläggningen. Den befintliga HPU-anläggningen byggs ut för ökad kapacitet. Tekniken i HPU-anläggningen bygger på ångreformerings av lätta kolväten. Av kapitel 4.1.1 i den tekniska beskrivningen framgår att genomströmningen för en fullt utnyttjad ombyggd HPU-anläggning ökar med ca 17 % relativt fullt utnyttjande före ombyggnation. Matningen till HPU består av en blandning av butan och off-gaser producerade i raffinaderiet samt importerad naturgas.

Bolaget har nyligen tillsammans med Vattenfall AB beslutat att undersöka möjligheterna att tillgodose vätgasbehovet med fossilfri vätgas från storskalig elektrolys av vatten. Studien, som utöver vätgasproduktion även utreder raffinaderiets framtida elförsörjning, ska vara klar till sommaren. Om studien visar på goda förutsättningar kan nästa steg bli att förbereda byggandet av en första elektrolysanläggning vid raffinaderiet i Lysekil i storleksordningen 200-500 MW.

I EU:s vätgasstrategi för ett klimatneutralt Europa är målsättningen för perioden 2020-2024 att fasa ut vätgasproduktion som bygger på fossil råvara.

1.5 Utsläpp till vatten

10. Redovisning av hur vidtagna och pågående åtgärder förväntas påverka utgående mängder av TOC och kväve.
11. Redovisning av möjliga kompletterande åtgärder i syfte att utgående mängder av TOC och kväve inte ökar jämfört med dagens situation.

Av kapitel 4.3 i den tekniska beskrivningen framgår att halterna av TOC och kväve kommer att ligga på motsvarande nivå som i dagsläget medan mängderna

bedöms öka med ca 10 %. Av kap 5.1 framgår att luftningskapaciteten i den biologiska reningen utökats under 2018 och 2019 och att det pågår ett arbete med att utveckla ett styrsystem för att ytterligare förbättra kvävereningen. Analysatorer för kontinuerlig onlinemätning finns på plats och används för optimering men ännu inte med full automatik. Ett nytt polersteg installerades 2019 och reducerar i första hand fosfor genom kemisk flockning och fällning följt av lamellsedimentering. Reningseffekten med avseende på fosfor och andra parametrar håller på att utvärderas.

1.6 Ökad inblandning av bioråvaror

12. Redovisning av tidsplan för en utökad användning av förnybar råvara efter att den planerade ändringen är genomförd och fram till ett tänkt kapacitetsutnyttjande på ca 40 %.

Av kapitel 3.1.1 i den tekniska beskrivningen framgår att Synsat-anläggningen kommer att designas så att volymen förnybart som kan behandlas motsvarar 40 % av kapaciteten. Den totala mängden bioolja som kan behandlas vid raffinaderiet kommer då att uppgå till ca en miljon kubikmeter per år om Synsat körs i förnybart driftläge kontinuerligt över året. Anläggningen kommer även fortsättningsvis att kunna köras i olika driftlägen där förnybart väntas köras ca 70 % av tiden till att börja med.

2. GRUNDER

Naturvårdsverket anser att punkterna 1–12 utgör nödvändigt underlag för att ansökan ska kunna ligga till grund för prövning enligt 9 kap. 6 § miljöbalken.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Karin Dunér.

Vid den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt deltagit miljöjuristen Petter Larsson Garcia och de tekniska handläggarna Sofia Blanck, Annika Månsson och Sven Bomark, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför nammunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Karin Dunér

Sven Bomark